

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ tarafından yanıtlanması konusunda gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Rifat T. NALBANTOĞLU
İzmir Milletvekili

Ülkemiz, özellikle son yıllarda insan hakları davaları ile gündeme gelmekte ve bu durum tarafı olduğumuz sözleşmelerden kaynaklı sert eleştirilere yol açmaktadır. Bu eleştirilerin başında ise Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) Türkiye aleyhine verdiği kararlar bulunmaktadır. 2022 yılı istatistiklerine göre derdest bakımından tüm ülkeler arasında birinci sırada bulunan ülkemizde AİHM kararları hem siyasi hem de hukuki tartışmaların ayrılmaz bir parçası olmuştur. Nitekim son olarak Osman Kavala ile ilgili 10.12.2019 tarihli AİHM kararının uygulanmadığı ve sözleşmenin 46. maddesinin (Mahkemenin verdiği kesinleşmiş kararlara uyma taahhüdü) ihlal edildiği gerekçesiyle ülkemizin Avrupa Konseyi'nden ihracı dahil tartışmalar başlamıştır. Bu bağlamda;

1. 2002 yılından 2023'ün Ekim ayı sonuna kadar Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM)'ne ülkemizden toplam kaç başvuru yapılmıştır? Bu başvuruların yıllar itibariyle dağılımı nasıldır?
2. Söz konusu yıllarda AİHM'ne yapılan başvurulardan kaç kabul edilmiş, kaç sonuçlanarak karara bağlanmıştır? Sonuçlanan davalardan ne kadar Türkiye lehine ne kadar aleyhinedir?
3. Ülkemizden AİHM'ne açılan davaların konulara göre sınıflandırılması nasıldır? Toplam başvuru ve davalar içinde “düşünce ve ifade özgürlüğü ihlali”, “adli yargılanma hak ihlali”, “örgütlenme özgürlüğü hak ihlali” ve “kötü muamele” konulu başvuruların sayısı ne kadardır?
4. AİHM'ne açılan davalardan dolayı ülkemiz toplam ne kadar tazminata mahkum edilmiştir? Bu tazminatlardan kaynaklı yıllar itibariyle toplam ne kadar ödeme yapılmıştır?
5. AİHM'ne yapılan başvurulara neden olan ve ülkemizi tazminat ödeme ve Avrupa Konseyi'nden ihraca kadar yönelik çeşitli yaptırımlarla karşı karşıya bırakan yetkililer hakkında bugüne kadar bir işlem yapılmış mıdır?
6. AİHM'ne yapılan başvurulara neden olan uygulamalar yasal düzenlemelerden mi, uygulayıcılardan mı kaynaklanmaktadır? Bu konuda bakanlığınızca hangi çalışmalar yürütülmektedir?